

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam

270. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1932. évi november 25

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem pósta útján történik, a kihordónak havonként 8 lej fizetési díj külön megfizetendő. — Külföldre 1/4 évre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra 1/4 évre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj postautalványon, átutalható vagy fizethető nyugta ellenében pénzeszköz-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassó Károly király-utca 56-58 sz. Tel.: 82.

SORRA KERÜL A VÁROSI ADÓSSÁGOK RENDEZÉSE IS

Debrecenbe kéne menni...

Nálunk is vannak diáktüntetések. Debrecenben is vannak s mi, az erdélyi kisebbségi magyarság, elszomorodva és csöppet sem úszkálunk olvasgatjuk, hogy ott is vannak. Tudjuk, hogy a két helyen történő tüntetések, csak két helyen történnek, de nem kétfajta. Létezőleg ugyanazok, amint az indítók itt is ugyanaz, mint ott. Itt azonban már továbbragadt ugyanaz a lényeg, itt már nemcsak a diákokat, hanem a magyarokat is ütik. A lényeg ugyanis az ütés, illetve a kisebbségek ütése. Itt mindenféle kisebbség, ott a zsidó kisebbség ütése! A lendület pedig, amely ütésre emeli a károkat, itt is ugyanugy és ugyanazon „hazafiasság”, ami ott.

Az egészen rosszul, az egészen bünyösen és egészen károsan értelmezett hazafiasság.

Nem tagadjuk, nagyon rosszul esnek nekünk és nagyon fájnak a debreceni események. Gyengítik erkölcsi erőnket, aláássák ellenálló képességünket. Nem lehet kétféle értékünk, mert a kétféle mérték mindig csak a hatalmon levők tulajdona. Az üldözöttek csak egy mértékkel mérhetnek: az igazság mértékével. Ez a kisebbségi sors ajánlása: az üldözöttség és a fájdalom kinyitja szemüket az igazságosság érzésére és értékelésére.

Debrecenben is vak és igazságtalan a „hazafiasság”, akárcsak itt. Hiányzik belőlük az, amit nekünk megszerzett már a kisebbségi sors. Innen, tőlünk kellene odatelepíteni néhány diákot, olyan diákokat, akik érezték már az iskola falai között a kisebbségi sors terhét! Nekünk kellene Debrecenbe menni!

Palackok sorakozója

Az egész világot egyetlen nagy üzet foglalkoztatja.

Amerikában rövidesen megszűnik az alkoholtilalom és a világ minden börtendő vidéke most sorakoznak a palackok a tengeri partra. Újra felfedezni és újra elfoglalni Amerikát.

Ellenjavuló hát minden igyekezet, mely ezt megakadályozni akarja irtani? Azt hisszük, a hirtelen jött, hogy nem elég a tömegek szomjúságát prohibícióval tiltással oltani. És a pohárvadászokat kell megszüntetni, ha ezt a rémet akarjuk törölni az emberiség büntetőirostájából. Ha csak felületesen is nyomozzuk a korrupciós jeleket, melyek az alkoholszenvedély nyomán kísérik, észre kell vennünk, mennyire a nyomor nyomán száguld ez a világ. A nyomor a szállásnévelője, a nyomor a rejtője, a nyomor a kerítője. A nyomor kell megszüntetni Romániában is, ha az alkoholt le akarjuk győzni. Megszűnik-e ez a társadalom a nyomortól? Alighogy. Az alkohol rémet is csak az a társadalom győzheti le, amely meg tudja szüntetni a társadalmi néprégeket a nyomortól, amely rétegeknek rossz napokban bucsúzó mákonya, éhségperő vigasza, dermesztő hidegben melengetője, fájdalomában csillapítója, minden nyomorúságában egyetlen opiumizmusa — az alkohol... Nem elég az alkohol megsejtelteit odaállítani a vádlottak padjára. A társadalomnak nincs joga bírói támaszkodni elleni velük szemben. Aki az alkoholt le akarja győzni, annak a jobb, igazságosabb társadalomért kell harcba szállania.

Hitler-diktatura Papen módra

Hindenburg mégis a nemzeti-szocialistákra támaszkodik és most csak azt a módot keresik, hogyan lehetne Hitlert uralomra juttatni pártja parlamenti szerepe nélkül

Schacht is a prezidiális kormány pártján áll, sőt Hugenberg is békülni szeretne

Berlin, november 23.

A német eseményekről szóló mai jelentések első mondata a következőket mondja: „Hitler kormányrautása akadályokba ütközött, de azért talán mégis megtalálja a nemzeti-szocialista párt a formát és módot ahhoz, hogy Hindenburg feltételeit elfogadja.”

Ez az óvatos fogalmazás nem mutat rá ugyan arra, hogy ebből a nehéz és komoly politikai válságból hogyan kerül ki a német birodalom, de mindenesetre megvilágosítja azt a Hitler-választ, amelynek szövege eddig még nem került a nyilvánosság elé. A válasz — ez látszik ki ebből a jelentésből, — nem volt merev és intranzigens, nyitvahagyott ajtót és kaput, hogy a köztársasági elnök ne kérdezze fel a többi pártokat, hanem változatlanul is a nemzeti-szocialistákkal folytassa a tárgyalásokat mindaddig, amíg Hitlerék va-

lamennyi engedékenységet kapnak és engedékenységet adhatnak is.

Hitler pártja tisztában van azzal, hogy ezt a második kitűnő alkalmat nem szabad elszálasztani, de azzal is tisztában vannak, hogy amennyiben alkotmányos uton, parlamenti többséggel kell kormányozniuk, olyan ellentállással találkozhatnak, amelyek minden célkitűzésüket elakasztja. A mai parlamenti rendszer mellett a többség nem jelent még abszolút hatalmat. A többségi párt és az aból alakult többségi kormány az ellenzék parlamenti ellenállása esetén roppant nehezen és lassan haladhat csak előre. A házszabályok korlátozzák ugyan az obstrukciót, de teljesen lehetetlenné azt nem teszik és ezenfelül is a pártok külön akciói a kormány ellen, olyan atmoszférát teremthetnek, amely hangulatban dolgozni és eredménnyel parancsolni képtelenség.

Parlamentárizmus parlament nélkül

Ebben a felismerésben van a magyarázata annak az egészen új kormányzási elméletnek, amelyet ma Hitlerék hangoztatnak és amelyet Hindenburg elé is terjesztettek. A Hitler-párt alvezérei azt kívánják, hogy Hitler magyarázza meg Hindenburgnak, hogy

nincs értelme parlamenti többségre támaszkodó kormányt alakítani, mert egy ilyen többségi kormány nem tudná teljesíteni azokat a feltételeket, amelyeket Hindenburg ismeretes öt pontjában előír.

A parlamenti többségre támaszkodó kormány csak úgy tudná ezeket a feltételeket tekintélyes számu és erejű ellenzékkel szemben érvényesíteni, ha megsértené a parlamentárizmust és éppen ezért Hitlerék azt szeretnék, ha

Hindenburg őket prezidiális, tehát abszolút többségre nem támaszkodó kormány megalkotásával bízná meg és ezenfelül lehetőséget adna ahhoz is, hogy ez a prezidiális kormány az alkotmány híres 48. paragrafusa alapján akkor és annyiszor alkalmazzassa az erőszakot, amikor és hányszor akarja.

Hitler érvelése a maguk szempontjából logikus is.

Sem Hindenburg feltételeit, sem a nemzeti-szocialista párt politikai programját nem lehet megvalósítani még abban az esetben sem, ha Hitlernek az apróbb jobboldali pártokat sikerülne magához vonni és velük együtt parlamenti többséget teremteni. Nem lehet megvalósítani, mert az ellenzék obstrukciója és ha kell fizikai ellentállása a törvénytervezeteket a parlamenti retorika keretén belül nem bocsátaná. Ha viszont Hindenburg azt akarja, hogy a nemzeti-szocialista párt program, mint országos program is megvalósuljon, adjon módot és alkalmat hozzá, hogy megvalósulhasson.

Más szóval: ha Hitlert azért hívta, hogy

kormányozzon és azért, hogy a hitlerizmus tömegei személyét a monarchista puccsokkal szemben védelmezzék, hagyja, hogy a kormányzás teljesülhessen és hogy a védelem hatályosulhasson.

A nemzeti-szocialista párt vezérei szerint Hindenburg fából vaskarikát akar: parlamenti többségen nyugvó kormányt, strukturája tekintetében, de közben a prezidiális kormány diktatórikus erejét is akarja, annak hatalmát tekintve.

Ez nem mehet és ilyen nem lehet.

Hugenberg is békül

Berlini jelentések ma még beszámolnak arról is, hogy Hugenberg is békül. Alltől már ott tart, hogy eltűrné Hitler kancellárságát.

Hugenberg

Ha ez a hír igaz, akkor belőle azt a következtetést lehet levonni, hogy Papen reaktiválásának esélyei nagyon megcsappantak.

Hugenberg úgy látszik tisztában van azzal, hogy Papen nem következhetik el ismét és hogy ki ne maradjon, hajlandó Hitler előtt deferálni és visszatérni a harcburgi front kebelébe.

Schacht, — aki állítólag teljes inkognitóban legutóbb Rómában járt és részt vett a békeszerződések revíziójának olasz tárgyalásain — nem csatlakozott le még

Parlamenti többség tanácskozási jog nélkül

Még érdekesebb ennél a szász kóburgi herceg külön tervezete, aki e tervét kedden este Berlinbe hozta. A herceg koalícióba akarja tömöríteni a nemzeti-szocialistákat, a német nemzeteket és a centrumot, azzal azonban, hogy ez a koalíció nem jön össze a parlamentben, nem tanácskozik ott és nem szavaz. Ez a hármas koalíció mindössze arra való, hogy tölje, hogy Hitler legyen a kancellár és tölje, hogy a koalíciónak ne legyen parlamenti hatalma. Voltaképpen ez a terv nem jelent sem egyebet, sem kevesebbet, mint hogy

a három nagy német parlamenti párt ne legyen ellenzék, de ne legyen parlamenti kormányzó hatalom sem.

Papen recept ez voltaképpen, akit hallgatóságosan megütrtek Hugenbergék. A kóburgi herceg most egy lépéssel tovább megy:

tölje el a Hitler diktatúrát, Hugenberg, Hitler és Kaas pártja egyaránt.

Ennek a három pártnak kiadnák a hallgatási díjat, a mameluk porciót, annak ellenében, hogy ők lemondanak arról a jogukról, hogy a parlamenti élet megnyilvánulásának formájában a diktatúrát akár kontraktariorozzák, akár pedig ellenőrzik.

Szóval? Szóval diktatura — többségi akarral.

Ilyen sem volt még.

nyíltan, de hangsúlyozza, hogy ő a prezidiális kormány híve, de nem köti le magát kancellár személyét illetőleg.

Hogy ki lesz a kancellár? Ebben még mindig nincs megállapodás. A nemzeti-szocialisták természetesen Hitlert akarják a kancellári székhelyben, míg a németnemzetiek és a centrum az esetben, ha a kóburgi herceg terve valószínű, megsemmisítést akarnak.

A kancellár személyében tehát e pillanatban, amikor e sorokat írjuk, még nincs megegyezés, de

abban teljes a harmónia, hogy ismét nem következik el a német birodalomban a parlamentárizmus,

az a kormányzási forma, amely a demokráciának pillére. Mindenki, akinek a hatalmat felajánlják, pontosan Papent utánozza, aki — itt nincs mit kerti! — kemény és tekintetnélküli diktátor volt. Az egész változás magja legfeljebb annyi, hogy

ezentúl nem párt nélkül, hanem pár-

tok támogatásával ül majd diktátor Németország élére.

A cél világos: ki kell kapcsolni a közép és baloldali pártok politikai szerepét és le kell törni azok politikai erejét. Ehhez csak a diktatura útján lehet eljutni.

Mivel eddig egy véleményen vannak valamennyien, akik a jobboldalt alkotják, a diktatura kétségtelen. Most csak azokat a módokat és lehetőségeket keresik, hogy miképpen lehetne a diktaturán belül azokat a pártokat is részletetni a hatalomban és főképpen a jutalomban, a melyek türik, sőt annak ellenére, hogy a nép választott delegátusai, kívánják is a diktatúrát.

És meg fogják találni ennek a megoldásnak módját is. Ha simán nem megy, majd megpróbálják rabulisztikával. Utóvégre a diktatura egy kis rabulisztikáért igazán nem megy a szomszédba.

Hitler újabb elutasító választ intézett Hindenburghoz, de a válasz azért mégsem elutasító

Berlin, november 23.

Ma délután Berlinben elterjedt a hír, hogy Hitler újabb választ adott a választás után. A válasz — így mondják a beavatottak — részben pozitív, részben negatív elutasítás lesz.

A negatív részben Hitler kifejti, hogy parlamenti többségre támaszkodó kormányt alakítani nehéz és ezt a munkát Hitler nem vállalja.

Ezzel szemben a pozitív részben oda konkludál a válasz, hogy Hitler vezetése alatt prezidiális kormányt kellene alakítani és kifejti itt a választ, hogy a nemzetiszocialistapárt minden időben a tekintély-kormányok szükségességét hangsúlyozta és most itt lenne az alkalom, hogy ezt az elvét a gyakorlatban is megvalósítsa.

Az elterjedt híreket az események igazolták is. Hitler ma délután három órakor Meissner személye körüli miniszter útján átnyújtotta a maga és pártja választ az elnöknek.

A válasz mindenekelőtt utal arra, hogy parlamenti többségre támaszkodó kormányt alakítani teljesen lehetetlen, de nem is kívánatos.

A válasznak ez a része félreérthetetlen elutasítás.

A válasz további részében biztosítja azonban Hindenburgot arról, hogy prezidiális kormány alakítása esetén Hitler és pártja Hindenburgnak a legmegbízhatóbban rendelkezésére áll.

Tekintettel arra, hogy az alapján visszautasító választ itt nyitott ajtókat hagyott, arra számítanak, hogy amennyiben Hindenburg Hitlerrel prezidiális kormányt alakítása ügyében is tárgyalásokba kezd, majd a prezidiális kormányra vonatkozó tárgyalások eredményre vezetnek.

Eddig tehát úgy állunk és ott tartunk, hogy

Hitler diktatúrával jönni akar, de parlamentárizmussal nem.

Hitler szándékai tehát nyilvánvalók, de nem nyilvánvalók Hindenburg elképzelései még: fel akarja-e cserélni Hindenburg Papen ellene irányuló diktatúráját egy Hitler-diktatúrával, amely ma még nem irányulna ellene?

Itt a hangsúly: ma még nem akarja Hitler a maga diktatórikus hatalmát Hindenburg ellen fordítani.

Ráér holnap.

A C. F. R. egyre előkelőbb lesz

Bukarest, november 23.

A vasúti vezérigazgatóság közli, hogy a nemzetközi halókocsi társaság rövidesen új típusú, úgynevezett étterem-bár kocsikat állít be Bukarest-Brassó között. Egyelőre két vonatra kísérleteznek, a 305-ös és a 306-os gyorsvonatoknál. A kocsik egyik része rendes étterem, a másik része pedig bár, ahol mindig lehet italokat kapni. Mindenesetre szívidámitó, hogy a vasut mennyire „előkelődik”. Éppen most, amikor a munkanélküliek éhezve gárdája napról-napra szaporodik, igen jól hatnak majd ezek a vidáman szaladgáló bárkocsik.

Harmincötezer pengőt sikkasztott egy budapesti tanítóképző igazgatója

Budapest, november 23.

A Damjanich-utcai tanítóképzőintézetben nagyszabású sikkasztásnak jöttek nyomára. Megállapítást nyert, hogy Párcy Endre, az intézet nemrégiben nyugalmazott igazgatója az évek folyamán harmincötezer pengőt tulajdonított el a rábízott hivatalos pénzekből. A rendőrség már ki is hallgatta Párcyt, aki azzal védekezik, hogy felvidéki birtokának rendezéséhez kellett a pénz.

Megindult ellene a büntető eljárás.

Az osztrák—magyar kereskedelmi szerződés végleg összeforrasztja Ausztriát és Magyarországot

Az osztrákok nagyon meg vannak elégedve az eredménnyel

Bécs, november 23.

Winkler dr. ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit és ismertette előttük az osztrák—magyar kereskedelmi szerződés végleges szövegét.

A végleges megállapodás szerint Ausztria a jövőben 7000 vagon fát szállíthat Magyarországra, amelynek ellenértékeként Magyarország előmarhat szállít Ausztriába.

Egyedül ez a tranzakció 10—15 millió schilling értékű külkereskedelmi forgalmat jelent. Ausztria ezenfelül engedelmet kapott arra, hogy Magyarországra kedvezményes vámletelek mellett 1700 vagon cellulózt exportálhasson és arra is engedelmet kapott, hogy 900 vagon rotációs papírt vám nélkül szállíthasson Magyarországra.

Ausztria ezenfelül vegyipari cikkek, gépek, textilárúk és szűcsárúk beszállításánál is jelentős engedményeket kapott.

Magyarország e kedvezmények ellenében zsir- és húsértékeket, sertésszirt, friss gyü-

mölcsöt és főzeléket, szalámit és bort szállíthat Ausztriába.

Ez a szoros kereskedelmi kapcsolat a két államot gazdaságilag most teljesen összeforrasztja és az eredménnyel mindkét fél nagyon meg van elégedve.

A magyar tárgyaló bizottság mindezen felül még azt is kérte Ausztriától, hogy az osztrák import-tilalmakat töröljék el. Ausztria hosszas tanácskozás után úgy határozott, hogy az import-tilalmakat Magyarországgal szemben eltörli, de a többi államokkal szemben nem.

Ezt a jelentést fenntartással kell fogadni, mert el sem képzelhető és hihetetlen komplikációkat okozna, ha Ausztria import-tilalmakat állítana fel és azokat Magyarországgal szemben nem hatályosítaná ugyanakkor, amikor azokat a többi Ausztriába exportáló államokkal szemben fenntartja.

Ebben a kérdésben tudósítónk valószínűleg nem volt teljesen és megbízhatóan informálva.

Ismét tárgyalják a temesvári halálvonalat ügyét

Temesvár, november 23.

A temesvári törvényszék Ganea-Popovici tanácsa ma folytatta a Temesvárszombolyai vasúti katasztrófa kapcsán vádolt Csernák váltóór bűnpörének tárgyalását. Elsőnek Velcelean Jakab ellenőrt hallgatták ki, aki szerint a kocsi nem idézhette elő a szerencsétlenséget, mert a kerekei rendesen forogtak s a tengelve sem volt hibás. Gergely Tihamér forgalmista, aki szemtanúja volt a szörnyű drámanak, azt a súlyosan hangzó vallomást tette, hogy

a katasztrófa után megejtett vizsgálat előtt a „halálvonalat” javítást eszközölték.

Dr. Marcus, a CFR ügyvédje, azt javasolja, hogy a bíróság helyszíni szemlét fogantasson, amit az elnök azzal utasít vissza, hogy a helyszínen a katasztrófa után sok változtatást és javítást hajtottak végre. Cristea Sylvius, temesvári vasútigazgató, a hivatalos szakértő bizottság elnöke Csernák ellen vallott s a váltóór és a sineken esett sérüléseket ismertette odakonkludál, hogy a halálvonalat áthaladása pillanatában Csernák az őrházból manipulált a váltóval. Buzoianu ügyész erre azt indítványozta, hogy az egész szakértő bizottságot egyszerre hallgassák ki, amit azonban a védő elutasított. Az ügyben a bíróság tanácskozára vonult vissza. A tárgyalás folyik.

Interpellációk

Bukarest, november 23.

A kamara keddi ülésén a válaszfelirati vita előtt érdekes interpellációk hangzottak el. Így Ernest Ene kormánypárti képviselő megkérdezte a közoktatásügyi minisztert, van-e tudomása róla, hogy a 12—17 év közötti falusi gyermekek munkacímű gyakorlati oktatás címen milyen megdöbbentő módon kihasználják?

Roman megválaszolta — mondta Ene — a falusiak elkeseredetten panaszkodnak az úgynevezett kiegészítő oktatás ellen.

Egyik faluban láttam, amint a gyermekek a paptanító földjén dolgoztak. A falusi lakosság gyűlöli ezt az iskoláztatást, amely nem egyéb mint — az egykori robotmunka helyett — új gyermekrobot, fizetés és élelem nélkül, törvénytelenesen.

Roznovanu szocialista a csernovici rendőrség embertelen kínzásai miatt interpellál. Évek óta vernek és kinnak a

rendőrségen. Felsorolja több megkínzott nevet, akiknek testén a nyomok ma is láthatók, noha a detektívek izvekeztek úgy kinnak, hogy nyoma ne maradjon.

Roznovanu az ellen is tiltakozik, hogy pár száz magukat diákoknak nevező ember a múlt vasárnap antirevizionista tüntetés ürügye alatt feldulta a szociális helyiséget és elpusztította a könyvtárat.

Hogyan lehet az — kérdezte Roznovanu — hogy ha egy csoport munkanélküli békésen tüntet, kenveret és fát kérve gyermekeinek, mindig akad elég rendőri karhatalom, amely még hozzá a legbrutálisabban jár el ellenük; ezek ellen pedig, akik gyűlöletet szítanak az ország népe közt és könyvtárat rombolnak, nem történik intézkedés.

Az interpellációk után áttérnek a napirendre, nevezetesen a válaszfelirati javaslat vitájára.

Nemzetközi betörőket fogtak Brassóban

Brassó, november 23.

Dumitrescu Hosszu-utcai fényképész műtermébe beállított három fiatalember és személyazonosságai könyvecskéibe fényképfelvételeket akartak készíttetni. Dumitrescunak feltűnt, hogy a három fiú igen furcsán és izgatottan viselkedik, siettetik, hogy minél hamarabb végezzék az előkészületeket és egyikük állandóan az ajtót figyeli.

A fényképész jónak látta a rendőrséget értesíteni. Groza komissár, Szenté és Vanea detektívek azonnal a helyszínre mentek és legnagyobb meglepetésükre a három fiatalemberben három országosan körözött nemzetközi betörőre ismertek.

A három betörő szervezett bandát alakított, amelyet Kiss Imre 24 éves szatmári illetőségű fiatalember irányított.

Kiss néhány évvel ezelőtt megszökött a katonaságtól, külföldre ment, ahol főleg

Magyarországon operált. Miskolcon betört a katonai iskolába és annak kasszájából 80 ezer lej értékű pengőt lopott. Ezután Németországba szökött, majd visszatért Romániába és Székelyudvarhelyen telepedett le, ahol összetalálkozott Fekete Györggyel és Kovács Károly szököttel. A többi betörőket együttesen követték el. Kifosztották egy udvarhelyi ügyvéd lakását, azután Brassóba jöttek és betörték Fazekas András, majd Tefner Sándor lakásába és mindenütt többbezer lej értékű holmit loptak. Legutóbb betörték a szász gimnázium tornatermébe és onnan minden tornaruhát elloptak. A dresszekben több igazolványt találtak, amelyből kitépték a fényképeket és most azért voltak Dumitrescunál, hogy a bizonyítványokba saját képeiket ragasztassák bele. A rendőrség mindhármójukat letartóztatta.

Titulescu békekövetet küldött Vajdához

Bukarest, november 23.

Az Adeverul kolozsvári tudósítójának jelentése szerint Titulescu külügyminiszter követet küldött Vajda volt miniszterelnökhöz, akinek ajánlatot tett, hogy egy politikai téren, mint személyi viszonylatokban kész a kibékülésre. A külügyminiszter követe útján bejelentette Vajdának, hogy az orosz-román szerződés ügyéről tartandó expozéjában nem érinti a múlt kormány ideje alatt történt dolgokat, hanem szigorúan csak azokat az eseményeket ismerteti a kérdéssel kapcsolatban, amelyek az ő ideje alatt történtek.

Vajda állítólag tartózkodóan viselkedik. A követnek nem adott végleges választ. Gondolkodási időt kért s viselkedését attól teszi függővé, hogy Titulescu mennyire lesz tapintatos az orosz-román tárgyalásokkal kapcsolatban tartandó expozéban.

Házkutatás a temesvári magánalkalmazottak egyesületében

Temesvár, november 23.

A temesvári rendőrség mára virradéjszaka váratlanul házkutatást tartott magánalkalmazottak egyesületének székházában. A házkutatás következményeként ma délelőtt előállították Szabó József Sándort és Kántor Jánost, az egyesület két vezetőjét, akiket azzal vádolnak, hogy a székház irodájában írógép-eltömlesztés, kommunista tendenciájú röpcédulákat tartottak.

A két vezető egyelőre tagadja, hogy tudomása lett volna a talált röpcédulákról. Az ügyben rövidesen újabb letartóztatások várhatók.

A francia frank: az megint más

Temesvár, november 23.

A Banca Națională temesvári fiókja ma telefonon felszólította az összes nagyobb temesvári cégeket, amelyekről feltételezte, hogy francia cégekkel állanak összeköttetésben, kérésintézetet hoztak, hogy szükség van-e francia frankra. A Banca Națională közölte a cégekkel, hogy amennyiben szükség van, a Banca Națională a szükséges francia frank mennyiséget szívesen rendelkezésükre bocsátja.

Temesváron a Banca Naționalănak ezt az előzékenységet többféleképpen kommentálták. A legkézenfekvőbb az a magyarázat, hogy állam sulyt helyez arra, hogy a devizakontózáskor ellenére is Románia kereskedőit a francia frank hitelezőinek pontosan fizethessen.

Bujdosó városi tanács

Nagyvárad, november 23.

Furcsa helyzet állott elő a nagyvárad városi tanácsban. A Dolgozók Blokkjának egyik legtevékenyebb városi tanácsosa Dávid Ferenc, aki tagja az állandó választmányoknak is. A városi tanácsost azonban jelenleg a rendőrség keresi. Azon cimen akariák előállítani, hogy belékeredett a legutóbb Szatmáron elkövetett kommunista röpcédulák ügyébe. A választmány háromszor darab röpcédulát Kocsis Piroksa adta át egy munkásnak, ő viszont állítólag Dávidtól kapta. Dávid most bujdosik a rendőrség elől, így nem jelenhet meg a városi tanács ülésén sem. A város vezetői azonban nem veszi figyelembe a távollétét és be akarja tölteni helyét Markovits Ignáccal, az állandó választmány póttagjával. A blokkista tanácsok természetesen a legelőkelőbbek közül kizárják Dávid helyének betöltését.

Álarcos rablók garázdálkodtak egy bányási községben

Temesvár, november 23.

Vakmerő rablóbandaadás történt tegnap éjszaka Apadia bányási községben. Késő esti órákban székereket álarcos rablók érkeztek a faluba és egyenesen a község házára hajtottak. Ott megtámadták éjjeliőröket, akik először ellenkezni próbáltak, mire a rablók elővettek fegyvereket és véresre verték az éjjeliőröket. Után az örök eszméletlenül terültek a földön, behatoltak a község házába, loptak onnan a kasszákat. Amelylet az egyik rablót a község házából a csendőrség megragadta a legerősebb nyomozóval a vakmerő bandát kézrekerítésére. Az egyik éjjeliőr állapota válságos és az orvosok nem biznak életbenmaradásában.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGICáltal gyógyíthatók Eredeti dobozban
mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171Segíteni akarnak
a városi adósokon

Bukarest, november 23.

Megbízható helyről nyert értesüléseink szerint a kormány most már komolyan foglalkozik a városi adósok helyzetének a rendezésével is. Az általános moratórium hírére a mezőgazdasági adósok helyzetének megkönnyítése után a városi adósok sorsával is törődnek.

Az a bizottság, amely ezzel az ügygel foglalkozik, már megkezdte a vonatkozó törvényjavaslat előkészítését. Hírek szerint a törvényjavaslat a kamatok visszaszámlítását rendeli el, azonkívül törvényes intézkedéseket tartalmaz a jelzálogként szereplő ingatlanok értékelésére és a végrehajtások foganatosítására vonatkozólag. A szempont mindegyiknek arra, hogy az ne kerüljön összeütközésbe azzal a döntéssel, amit a legfelsőbb Semmitőlsekk legutóbb a konverziós törvénnyel kapcsolatban hozott.

Titulescu környezetéből származó hírek szerint:

Megszakadtak az orosz szerződésre
vonatkozó tárgyalások

Mi van a külföldi pénzügyi tárgyalásokkal

Egész sereg új pénzügyi törvényjavaslat készül

Bukarest, november 23.

A kormány nagy kérdések megoldásával küzdök, ennek ellenére a belpolitikai élet aránylag csendes. A parlamentnek nincsenek szokatlannál viharos ülései, az ellenzéki pártok pedig egyelőre még mindig csak készütnék a nagy kormánybuktató kampányra. A lényeg az, hogy — bármilyen válságos időszakon megyünk keresztül, — nincsen alkalmas pont és alkalom a kormány kikezdésére. A belpolitikai élet megnyilvánulásai

tulajdonképpen a külpolitikai kérdésekkel összefüggésben nyernek némi jelentőséget, ezen a téren pedig még az ellenzéki pártok is belátják, hogy egyebet aligha lehet tenni, amit a kormány tesz. Titulescu pedig — úgy látszik — amilyen rendkívüli módon ért a botránykavaráshoz, éppen annyi készség van benne a kényelmetlen kérdések elposványosításához is.

Itt van példának a román-orosz szerződés kérdése...

a töketörlesztés moratóriumát, Madgearnak most már nem lesz nehéz dolga a külföldi hitelezőkkel. Annál nehezebb lesz azonban a belföldiekkel.

A pénzügyminiszter ugyanis azt is kijelentette, hogy ezennel csak a folyó kiadásokra ad kiutalásokat, az állam régi adósságaival nem törődik.

A szállítók viszont erre a pénzügyminiszteri nyilatkozatra azzal feleltek, hogy addig ők nem szállítanak, amíg régebbi követeléseikhez is hozzá nem jutnak.

Nem kétséges, hogy Madgearnak sikerülni fog megoldani ezt a nehézséget is. A mai körülmények között szívesen szállítanak a szállítók akkor is, ha legalább az újabb szállítványokért pontosan megkapják a magukét.

Megszakadtak a tárgyalások, de már
ez sem okoz izgalmat...

Ezelőtt másfél héttel még eljövendő egy botrányok nehéz fellegete lógott a kormány fölött. Mindenki leleplezésre került a román-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban, Vajda Kolozsváron erőteljesen nyelgetőzött. Maniu szaladgált, hogy valamiképpen elejét vegye az összecsapásnak.

Amikor aztán Vajda hajlott arra, hogy ország érdekében hallgasson még egy ülést, Titulescu jelentette ki, hogy ő nem beszél fog. Igaz, Duca is kijelentette. Aztán megindult a parlamenti és a sajtó se beszélt. Mindössze Bratianu szövegét szövegezte. Felvilágosításokat adott. Titulescu ígerte: majd ad ő felvilágosításokat. Aztán jöttek a jelentések, hogy Titulescu mikor számol be a tárgyalásról. Legutoljára az a hír jött, hogy a tárgyalások megszakadtak. Most azonban már a véleményeknek sem sürgős. Az orosz-román szerződés körül annyi húzavona, annyi idegesítő botrány is volt, hogy elposványosodott az egész ügy.

Mire hajlandók a külföldi hitelezők?

Másik kérdés a külföldi kölcsönök ügye. Madgear bejelentette, hogy a minisztériumtól felhatalmazást kapott a tárgyalások felé: engedjenek valamit a külföldi hitelezők is, ha azt akarják, hogy Romániában megőrizze a pénzügyi viszonyok.

Tutuc professzor megjárta Páris, London és Genét. Ezek a tárgyalások azonban voltak hivatalosak, hanem csak tájékoztató jellegűek. Tutuc professzor „tájékoztató” sikerrel járt, amennyiben leszögezte a külföldi hitelezőkkel azokat az alapelveket, amelyek mellett a hivatalos tárgyalás, illetve megfigyelés lehetséges. Tutuc professzor pontba tömörítette a külföldi hitelezők közötti előzetes megállapodást.

1. A hitelezők hozzájárulnak a töketörlesztések elhalasztásához január elseji hatállyal.

2. Románia a kamatokat fizetheti lejletéssel is, úgy, hogy ezek fölött a lejletétek fölött a külföldi hitelezők belföldön rendelkeznek.

3. A kamatok csökkentéséről szó sem lehet addig, amíg Románia garanciát nem nyújt arra, hogy a lejletelését nem fenyegeti semmi veszedelem.

4. A kamatok lejben való fizetését azzal fogadják el a külföldi hitelezők, hogy nem sokára Franciaországgal megállapodás jön létre a lejletétek kompenzációját uton való fedezésére, azzal a kikötéssel, hogy a kölcsönkötvények tulajdonosait Franciaország elégti ki azokból az összegekből, amiket áruban kap Romániától, kompenzációs alapon.

Tekintettel arra, hogy a külföldi hitelezők feltételei nem súlyosak és kilátásba helyezik

Megnyílt az új

„HOTEL LUX“

Bukarest, Bd. Ștefănescu Măgureanu 6.

(Lazar Ionescu mellett)

A legkényelmesebb szálloda, rendkívül leszállított árakkal. — Központi fűtés, fürdő a szobában, lift és telefon.

RADIOAKTIV
FOGKRÉMfehéríti a fogakat
és erősíti a foghústA TUDOMÁNY
CSODÁJA

Madgearu bejelentette azt is, hogy a költségvetés kiegyensúlyozására szükségessé teszi az állami adminisztráció egyszerűsítését és az adózási rendszer tökéletes átdolgozását. Ennek a két célnak az érdekében

egész sereg új törvény jön. Ime az előkészületben álló új törvények: A globális adó reformja.

Megreformálják az ásványolajadót, a kereskedelmi és ipari adókat, a monopóliumok helyzetét, a belfellegletéről, valamint az örökösödésről és az adómozgásról szóló törvényeket. Nem felejtkeznek meg az épületadóról sem.

Az új épületek adómentességét részben vagy egészben megszüntetik.

Átdolgozzák a látványossági és az automobiladókra vonatkozó szakaszokat, a gondoskodnak a forgalmi adózás újjaszervezéséről is. Indokolás mindennél ez: eddig sok visszaélés volt, milliárdokkal károsították meg az államot.

A földadó fizetésénél is változások lesznek. Itt az adó egy részét a megvétel és községek kapiák a maguk költségvetésére. Ellenőrzési jogot is adnak nekik.

Végül törvény készül a pénzügyigazgatóságok és az adókerületek újjaszerzéséről is.

Rémdráma Szentesen

Inkább kiirtotta családját, majd
öngyilkos lett, semhogy apósának
két hektó búzát megadjon

Szentese, november 23.

Két hektó búza felett való vita hevében borzalmas módon irtotta ki családját vitéz Fábán-Nagy Sándor nagymágocsi gazdálkodó. Fábán két hektó búzával tartozott apósának, amit azonban nem akart megadni. Tegnap este felesége újra kérte, hogy adja meg a kölcsönkért búzát apjának, a rabiatús férj azonban ezúttal sem akart hallani erről, sőt annyira felháborodott felesége kérésén, hogy

csákányt ragadott és azzal előbb feleségét sujtotta fejbe, majd két éves Eszter nevű

leánykáját és egy éves Sanyi nevű kisfiát ütötte le.

Mindhármán azonnal elvesztették eszméletüket, Fábán ezután elővette élesre fent botróvját és

egyetlen metszéssel valóssággal leszlette saját fejét a törzséről. Fábán azonnal kiszínpedett.

Feleségét és két kisgyermekét kórházba szállították, ahol most élet-halál között lebegnek. Az asszonyt rövid időre sikerült kihallgatni és az ő elbeszélése alapján rekonstruálta a rendőrség a borzalmas drámát.

Ellenőrizhetetlen hírek
szerint: már újra fizettek
búza-prémiumot

Temesvár, november 23

Ideérkezett jelentések szerint Grósz igazgató, a temesvári Prohászka malom képviselőjében ma Bukarestben egy millió lejt vett fel búza-prémium címen.

A temesvári malmosok és terményexportőrök ezt a hírt nagy örömmel vették tudomásul, de a hírt ezideig még nem erősítették meg.

Ha a Prohászka malom búza-prémiumot kapott, rövidesen sorra kell kerülni a búza-prémium formájában befagyott állami követelések fizetésére is.

Követeljen kimondottan eredeti OLLA-t, mely évlizedek óta elismert vezető minőség!

PESTI SZÍNHÁZ

Írja: POGÁNY MARCEL

Halálos ifjúság a halálos színpadon

Budapest, november 23.

Komolyan írni vagy beszélni a pesti színházakról lehet, de nem érdemes. A „Sachlichkeit” korában élünk. tettekre készség futi a mozdonyokat és ha a mozdony bele is ragadt egy kicsit a sűrbe, a cél-szerűségre törekvés azért benne van a levegőben.

Szentelt rózsavízet permeleznék a pesti színházak, nem pezsgőbort, amíg mámorosodni lehetne, nem is szentigéket, amik az idevezülés ígéretének boldogító álmodozásába ringatnak a jambor publikumot.

Se hideget, se meleget, csak olyan éme-lyítő langyosat.

Írni lehetne komolyan a pesti színházakról, hogy miért viz, amikor pezsgőbor-nak kellene lennie és miért szentelt csak, amikor százszázalékos szentnek kellene lennie, de nem érdemes.

Nem érdemes, még pedig azért nem, mert részint irtak már erről eleget, más-részt pedig maguk a színházak sem tehetnek arról, hogy ez így van.

Elvégre is, a színházgazdái székek-ben komoly emberek ülnek, elvégre olya-nok is, akik még lelkesedni is tudnak a nemesebb ügyért, akiknek pénzük fekszik az üzemből és szeretnék, ha ez a pénz hozna is valamit a konyhára.

Nem képzelhető el a színházgazdái székekben ülő komoly urakról, hogy olyan rossz tömegpszichológusok volnának és olyan rossz üzletemberek, hogy a pub-likumot éme-lyítő, rossz darabokkal riasz-tanak el a színházról, ha valami mást, jobbat is tűzhetnének műsorra, mint amit műsorra tűznek.

De mit tehet a nemesebb ügy érdeké-ben egy szegény színházgazda, amikor rendőrségi pallós függ a feje felett és a közrendészet nemes fegyveresei örkö-de-nek Thália apostolainak hegyi-beszédei fölött, hogy azok a „közszemérem” és a „közérkölc” — a „nemzeti eszme” és a „pallási erkölcs” szempontjaiból senkit meg ne botránkoztassanak.

A szegény pesti színházgazdák tudják, mert a saját bőrükön, sőt mi több, a saját zsebükön érzik, hogy az unalomig ismét-lődő langyos limonádé helyett egy kis forrált bort kellene már szervoizni a mai élet menüjéhez, de nem csak a boros-hordó csapját, a forrált tüzet is a rend-őrség őrzi szigorúan és nem szervoizhat-ják az üdítő nedűt.

Hogy milyen a pesti színházak találá-sa, azt mutatják a műsorok és a bukások. Hogy milyennek kellene lenni ennek a találásnak, azt viszont megtudhatjuk, ha elolvassuk egy Hosenkleber, egy Toller, egy Georg Kaiser, egy Martin Lampel, egy Fritz von Unruh szindarabot, mely csak ékes német nyelven olvasható, mert magyar nyelvre le nem fordítják, magyar színpadon elő nem adják...

Ezt a kis előjáró beszédet abból az al-kalomból követték el, hogy a budapesti rendőrfőkapitányság betiltotta Ferdinánd Bruckner „Halálos ifjúság” című szin-darabjának zártkörű előadását. A Belvárosi Színház igazgatója, Bárdos Artur ugyanis jobbúgyhoz méltó buzgalommal színre hozta ezt a darabot. Nem nyilvános elő-adásra, hanem zártkörűre, egy olyan bel-ügyminisztériumilag engedélyezett társa-ság tagjai számára, mely társaság „olyan magasabbrendű irodalmi értékű darabok bemutatására alakult, melyeknek helyes művészi apereciálásához az átlagosnál nagyobb irodalmi tájékozottság és művé-szi erudíció szükséges”.

Igy szól a belügyminisztériumi jóvá-hagyás a társaság működéséről.

Bruckner világhírű és a világ vála-mennyi jelentősebb színpadán bemutatott szindarabját, a „Halálos ifjúság”-ot Bár-dos igazgató ennek a társaságnak mutatta be zártkörű előadásban és a bemutató után ezt a darabot tiltotta be a főkapitányság, mert — a rendőrség megállapi-tása szerint — „a darab olyan párbeszé-dek láncolata, mely a közérkölc és köz-szemérem szempontjából kifogásolható...”

Természetesen ezután szó sem lehet ar-ról, hogy a zártkörű első előadásról ki-szorultak a műelőzetben részesülhesse-nek.

Ezzel szemben joguk van ahhoz, hogy elmélkedjenek arról, vajon milyenek is azok a pesti közérkölcök, amelyek miatt még zártkörű előadásban sem lehet bemu-tatni egy olyan szindarabot, amelyet Bécsben, Berlinben, Párisban százszor is előadtak nyilvánosan! Egy megrendítő, erkölcsi tanulsággal kicsengő tragédiát, a mely nagy művészettel mutatja meg, hona-pezet a mai ifjúság erkölcsi nihilizmusa...

Erről elmélkedni viszont, nem csak a zártkörű társaság tagjainak, de nekünk is jogunk van.

GÖMBÖS: A revíziót békés uton akarjuk megoldani

— Békét hirdetek befelé és kifelé egyaránt

Miskolc, november 23.

Lichtenstein László új miskolci főispán beiktatásán Gömbös miniszterelnök is megjelent s megragadta az alkalmat arra, hogy újabb nagy beszédet tartson. Töb-bek között a következőket is mondotta:

— Harcom sohasem fajult szenvedély-lyé. Az erőszakból fakadó kormányzat nekem nem kell. A mai időkben energián-kat politikai kísérletekre nem pazarolhat-juk. Az összesített politikáját kell megva-lósítanunk. Belpolitikával nem igen van időnk foglalkozni, mert nagy kérdéseket kell megoldanunk.

— A revíziós kérdéseket békés uton

munkáljuk és békésen akarjuk megoldani. Kifelé föltétlenül egységet kell mutat-nunk. Véget kell vetni annak, hogy egye-sek politikai ideákkal házaljanak. A nem-zet képviselőire én kaptam jogot s ezzel a joggal csak én élhetek.

— Békét hirdetek befelé és kifelé egy-aránt.

Beszélt a gazdaságpolitikai kérdésekről is:

— Tudom, hogy úgy Ausztria, mint Magyarország egymásra vannak utalva. Ezért sikerült a megegyezést létrehozni. Az olasz barátság jelentőségteljes, mert Olaszország piacot ad mezőgazdasági ter-mékeink feleslegeinek.

A biztosítók kötelesek letétbe helyezni az elsőfokon megítélt kárösszeget, ha felelősekre

Egy elmaradt elvi döntés a Semmitőszék előtt

(Bukarest) Az utóbbi időben különösen elszaporodtak a panaszok egyes biztosító társaságok ellen, hogy minden eszközzel igyekeznek kibujni kárfizetési kötelezett-seik alól, vagy ha ez nem lehetséges, akkor lehetőleg minél távolabbi időpon-t-ra huzzák ki a folyósítást. Az 1930 évi biztosítási törvény ebben a tekintetben tartalmaz ugyan intézkedést a biztosítási kedvezményezett javára, amennyiben ki-mondja, hogy a per után megítélt kár-térítési összegek ideiglenesen végrehajtha-tók, vagyis a társaság csak úgy felel-bezheti meg a kármegállapító ítéletet, ha az abban foglalt összeget letétbe helyezi a Casa de Depuneriél és az erről szóló elismervényt becsatolja az iratokhoz. Nem tisztázza azonban az új biztosítási tör-vény, hogy ez a kötelezettség vonatko-zik-e az életbeléptetése előtt megkötött ügyletekre is, mint ahogy bizonyos ren-delkezéseket az új törvény kifejezetten kiterjeszti a régebben megkötött biztosí-tásokra is.

Egy konkrét esetből a bukaresti Asi-gurarea Românească társaságot az ilfovi törvényszék 234 ezer lej kárfizetésre ítélte. A társaság az ítéletet megfellebbez-te, de a felelősezt a tábla érdembeli tár-gyalás nélkül elutasította, azzal az indo-

kolással, hogy az Asigurarea Româneas-că nem mellékelte az összeg deponálásá-t igazoló nyugtát, ahogy azt az új biztosí-tási törvény 51-ik szakasza előírja. Vagy-is a tábla a törvény kihirdetése előtti ügyletekre is alkalmazta az ideiglenes végrehajtás elvét, még pedig azzal az in-dokolással, hogy az 51-ik szakasz, ha nem is szerepel a visszamenőleges hatállyal bíró intézkedések felsorolásában, perrend-tartási jellegű rendelkezés, viszont az ilyen jogszabályoknak kivétel nélkül re-troaktív hatásuk van, ha azt a törvény nem is mondja ki kifejezetten. A táblá-nak ezt az indokolását a társaság felfo-lyamóssal támadta meg.

Biztosítási körökben nagy érdeklődéssel néztek a Semmitőszék elvi jelentőségű döntése elé, mert az első fokon megítélt kárösszegek letétbe helyezése új helyzet elé állítaná a társaságokat. A kérdés elvi részének eldöntésére azonban nem került sor, mert az Asigurarea Românească el-késne adta be a felfolyamóssát és így a Curtea de Casație nem vehette figyelem-be, hanem indokolatlanság címén vissza-utasította a felfolyamóssát. Most tehát be kell várni egy újabb hasonló pert, a melyet a Semmitőszék érdembeli tárgya-lás alá vegyen. Addig a bukaresti tábla döntése érvényben marad.

Beszélgetés Luigi Pirandello-val, a világhírű íróval,

aki nem akar filozófiát csinálni, hanem a művészetet, mert „öncélt” tekinti és nem hisz a „szellemi együttműködés” eredményében

Páris, november 23.

A függöny felgördült az új Pirandello da-rab „Ahogy megkívánsz” c. dráma utolsó fel-vonásához. A nézőtér sötétjében a várakozás feszültsége. Première hangulat.

A folyosó üres. Öreg ruhátárosnok ásitának unottan. Egy páholy ajtaja nyílik halkán. Keretében megjelenik Pirandello érdekes fejű szilhuettje. Rugalmas léptekkel indul kifelé.

— Bocsánat, Maestro, — állítom meg. — Szeretnék Önnel néhány szót váltani. Kérem, mondjon egy alkalmas időpontot.

Egy pernyi tűnődés.

— Holnap estefelé várom.

Kézszorítás, az ősz kecskeszakáll biccen és Pirandello mester, mint egy látomás, gyorsan eltűnik.

*

Az „egyéni akarás” adja meg az élet igazi értelmét

Másnap estefelé szemben ülök a nagy író-val, párisi hotelszobájában. A könyvek, uj-ságok és iratok halma-zával megrakott íróasz-tal, a rajta levő zöld ernyős lámpa, melynek fénykörében egy írógép klaviatúrája fehérlik.

asztalkán álló, kiürített teáscsésze. Előtte nagy doboz egyiptomi cigarettá.

Szemét nem erősíti üveg, pillantását szűr-ken, fiatalos villanásokkal szegezi a kér-de-zőre.

— Hogy miben látom én az élet igazi ér-telmét? — ismétli kérdésemet. — Az élet rea-litását, az igazi értelmét minden egyén a sa-

ját akarása szerint adhatja meg. Nekem a művészet az.

— De az életet, helyesebben a művészi fel-fogást is bizonyos filozófia determinálja?

— Rendben van, a gondolatot nem lehet semmiből se elvonni, legkevésbé a művészet-ből; de és nem akartam soha filozófiát csi-nálni.

— És drámáiban? A mai színház általában szociális és erkölcsi problémákat boncol és ha az Ön műveiben a pszichológiai kérdések, az öntudat és tudatalattiság bonyolult rejté-lyei képezik a vezérfonalat, mégis követke-zetéseket akar levonni?

Pirandello mester, egész temperamentumá-val veti közbe:

— Nem építem fel műveimet filozófiai fel-tevésekre, mert nálam semmi sem dedukció, de tiszta intuicio szerint születik meg. Ha a regényeim, vagy darabom hősei rendszerint tulságos intellektuális tulajdonságokkal bir-nak, ezt nem szabad soha másként, mint esz-közt tekinteni. Eszköz, mely a boldogságot,

vagy a szerencsétlenséget eredményezi.

Pirandello, akinek női alakjai gyakran az álomvilág és a realitás meséjében mozognak, az asszonyokról a következőket mondja:

— Nehéz ma, a százszázalékos asszonyti-pust találni. A mai világalakulat következté-ben törvényszerűen kopik le róluk az a nagy varázs.

Freudre terelődik a beszéd. A mester tiltá-kozik, hogy a freudi teóriák őt bármiképp is befolyásolták. Véletlen találkozás ez a gon-dolatoknak, mondja, hisz időrendben messz-szebbre nyulnak vissza az én lelki és tudat-alatti problémáimat kereső műveimnek megje-lenése, mint Freudé.

(Látszik rajta, haragszik, ha Freud és köz-te párhuzamot keresnek.)

NEM HISZ AZ IRÁK SZELLEMI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉBEN

Pirandello élénk mozdulattal gyűjt egy újabb cigarettára:

— Politikát nem lehet tiszta művészette szolgálni. A művészethez képzelet kell, a poli-tikához adatok. Én jó hazafi vagyok de tá-vol minden politikától. Én csak művészetet csinállok, de ezt, mint „öncélt” tekintem.

Nagyon érdekes a véleménye az ugynevezett európai intellektusoknak szellemi együtt-működéséről.

— Nem osztom ebben Thomas Mann véle-ményét; még a szellemi együttműködés ideá-lis akarása se hozhatja közös „érzésbeli ne-vezőre”, nemcsak az intellektusokat, de mé-kevésbé a népeket. Mindez csak retorika-sok, hiábavaló szícséplés, akár csak a „Né-piszólettség”, mely ideológiai elgondolásba szép, de gyakorlati keresztülvitelében, semmi minőség.

Érdeklődöm Pirandellonál, követi-e az id-geen irodalmat, nevezetesen kit ismer a ma-gyarok közül?

— Lehetőség szerint, nagy általánosságba figyelem az irodalmi termékeket. Magyar-koztól, csak a színpadi írókat, elsősorban Ma-nár Ferencet ismerem, meg Lengyel Meny-i-tet, (a többiek hirtelen nem jutnak eszem-be).

NINCS HARC A SZÍNHÁZ ÉS FILM KÖZÖTT

— Nem a film rovására írja, az általános észlelhető színházi válságot?

— Semmikép, — hangzik a válasz. A színház és a film nem csinálnak egymásnak kurrenciát. Ad mindegyik elegendő látvány-ságot és szórakozást, de a színház, a drám két ember közötti lelki árnyalatot mindig an-örökké finomabban fogja visszaadni, mint a film, mely főképp a látványossági eszközökkel hat és éppen finomságában, csak rossz leve-lőpiája lehet egy lelki konfliktusokat kereső drámának.

Jövő terveire kérdezem.

— Munkakedv mindig van még benne, elég, mondja mosolyogva. Éppen most, e ri-si premiezzel egyidőben, volt Nápolyban az „Il Trovatore” első előadása. És hamarosan színre kerül egy másik „Valaki vagyok” me-nen. Egy regény megírásával is foglalkozom de erről még korai beszélni.

Érődik benne az akarás.

Mándy Ilon

Fontos gazdasági tárgyalás Bécsben

Bécs, november 23.

A földművelésügyi és erdőgazdasági zető testületek elnöksége értekezletet tott, amelyen kizárólag a folyamatos levő magyar-osztrák kereskedelmi tár-gyalásokról vitáztak. Az osztrák hivatalos-rók nagy jelentőséget tulajdonítanak tárgyalásoknak és nagy várakozással kinének a megegyezés elé.

Az értekezleten Dolfuss kancellár mertette az utóbbi években Magyaror és Ausztria között támadt nehézsége Beszélt a kontingentálásról és a valuta-viteli tilalomról. Winkler alkancellár, en egyenesen a budapesti vonatból szállót-ile és sietett az értekezletre, beszámolt a gyalások eredményéről. A beszámoló t-gedettséggel fogadták.

Iparpártolási kedvezmények

(Bukarest) A minisztertanács az utó napokban egész sor iparvállalatot adta meg az iparpártolási törvény-vezményeit ideiglenes, vagy végleges leggel. Az általánosabb érdeket eng-lyek a következők:

Stützer Testvérek gőzmalma, Morav-femesmegye, végleges, I. L. Fein al-tás alatt álló bukaresti vegyészeti gy-ideiglenes, Emanoil Haimanu buka-lakos Mica cég alatt működő selyem-laggyára, végleges, Andree és Ehrm-börgyára, Agnita, Kisküküllőmegye, leges, Safico román törőgyapottgyár, karest, módosítás, Fors pamutfonó és tagyár Kisenev, módosítás, Atlas sz-elemgyár, Galac, végleges, Brásóti mosmü rt, létesítendő villanytelepe, lenes.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsákák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztásban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. SzF 17171

A rendőrgázoló bukaresti urinőt 10 ezer lej pénzbüntetésre ítélték

Brassó, november 23.

A múlt év nyarán Cohen Leonida bukaresti kereskedő felesége gépkocsijával Brassóban járt és elgázolt egy közrendőrt. A rendőr a gázolás következtében súlyos sérüléseket szenvedett és munkaképtelen lett.

A brassói törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és a gázoló uriaszonyt 10 ezer lej pénzbírságra és 15 ezer lej kártérítésre ítélte. Ugy a sértett fél, mint vádlott megfelelt az ítéletnek.

Égő férfi a Bécs—budapesti gyorsvonat tetején

Budapest, november 23.

A Bécsből Budapestre érkező gyorsvonat tetején a józsefvárosi pályán egy égő ruhájú férfi vett észre. Megállította a vonatot, mire azonban a szerencsétlen embert leemelték, már halott volt. A vizsgálat valószínűleg azt tártja, hogy potyautasról van szó, akit a Hungária-híd felett elhúzó magasfeszültségű villamosvezeték, amelybe beleütdött, ölhetett meg.

Ruházata teljesen elégett és így személyazonosságát egyelőre nem tudják megállapítani.

Megszilárdult a buza ára

Temesvár, november 23.

A mai temesvári tőzsdén bizakodó hangulatot idézett elő, hogy a buza és a magyar vagononként 1000—1500 lej lett. Ez a szilárdulás március-áprilisra várható. Odavonatkozolag, hogy mi okozza ezt a hirtelen árfelváltozást, magyarázatot lapzártáig még nem kaptunk.

Munkában a nagyváradai tisztviselő rosta

Nagyvárad, november 23.

A nagyváradai városházán már javában folytatja szomorú munkáját az a bizottság, amely kijelöli a leépítendő tisztviselőket. Három szempontot vesznek figyelembe: a tisztviselő képességét, pártizmusát utáni nyerte-e el állását és kinevezésekor volt-e tényleg üresedés, végül pedig az állásbábelvezés előtt kikérték-e a kinevezési és előléptetési bizottság véleményét. Ezek a feltételek határozzák meg a tisztviselői kinevezések törvényességét. A bizottság döntése, amelyet megvárnak a tisztviselők, a jövő héten kerül nyilvánosságra.

A politika nem válogat az eszközökben

Csunya hajsza egy tanítónő ellen

Brassó, november 23

A faluban és a kisvárosban mindig dúl a tenyésztés a pletyka és ez a pletykakodási hajlam elég gyakran emberi életet tesz tönkre. Csunya és undorító az, amely az irigységből és a rosszindulatból táplálkozik. Ez a megszokott mája. Néha azonban jelentkezik szokatlan formában is, mint például ezután, amikor egy köztisztviselőben álló tanítónő ellen politikai indítékok miatt dúlt meg a pletykahadjár.

Nem érdektelen betekinteni a falusi politikai kulisszatitkai mögé, különösen ebben az esetben, amikor egy nő beadvényének a meghurcolása árán akartak élni, hanem nem is nagyon értékes politikai előnyöket elérni.

Zöld Anna csikrákos tanítónő nvoletta óta tanít Csikrákoson a működése és magaviselete ellen soha semmi kifogás nem való nem merült fel ezideig. Legutóbb azonban, amikor a választások közeledtek, akadt a faluban néhány ember, aki a tanítót szeretett volna. Választások ott sok minden lehetséges. A kormányt korifeusai bőven osztogatják az ígéreteket. Megígérték azt is szívesen, hogy elhelyeztetik onnan a tanítót és a tanító, ha megfelelő számú szavazat esik a kormánylistára. Most már csak az volt a kérdés, hogy meginduljon a kormánylistás szavazatok gyűjtése. Fodor Bálint és Fodor Béni szorgalmazták ezen a téren és a maguk módja szerint úgy kezdtek a munkához, hogy hihetetlen rágalomokat kezdtek elhinni a faluban a tanítónő pártjáról. Rövidesen kiderült, hogy az eddig ismert és becsült asszony „orgiát rendez”, sőt akt-fényképe forog közén. A pletyka terjedt, sőt feljelentési formát is öltött, amit a tanfelügyelőséghez adtak be. A vizsgálat meg is indult. Közben azonban lezajlottak a választások és Fodor Bálint és Fodor Béni is lehiggadt. A rágalmazási pör is rémítette őket, mert pletykálkodni könnyebb, mint bizonyítani a vádakat. Így aztán szépen fordítottak a dolgon és azok az egvények, akiknek a nevében annak idején megígérték a feljelentést a tanfelügyelőségnek, nyilatkozatot adtak, amelyben visszavonnak minden vádat, rágalomnak minősítik azt, amit annakidején ők állítottak, kiderítve azt is, hogy ama bizonyos akt-fénykép, amelyről a feljelentésben szó van, elcsont fürdőresszes fölvétel, amely olcsó ravaszkodással került a „politikai célkitűzések” szolgálatába. Fokozza a hajsza csunyaságát és lelketlenségét az, hogy a megvádolt tanítónő öt év óta betegeskedő asszony, akit férje előtt is lehetlenné akartak tenni a „derék” falusi politikusok.

Izgalom a nagyváradai Kleinok között

Valaki nagy vagyont örökölt Jamaikában

Nagyvárad, november 23

Több milliós amerikai örökség tulajdonosát keresik Nagyváradon.

A newyorki román konzul átiratban kérte a nagyváradai hatóságokat, hogy kutassák ki Klein Sámuel, illetve esetleges leszármazottjait. Klein Vilmos feleségének leánykori neve Zázor Paula, fiuk

Klein Vilmos, aki még a háború előtt Jamaikába vándorolt és ott nagy vagyont szerzett.

Most elhalálozott és többmilliós örökséget hagyott hátra. Az örökös Nagyváradon keresik.

A nagyváradai Kleinok körében nagy az érdeklődés.

A jugoszláv belügyminiszter alkotmányosságot játszik

Szabad a pártalakítás, csak éppen lehetetlen

Belgrád, november 23

A jugoszláv lázadás óta az új jugoszláv kormány az alkotmányosság látszatát mimelő rendeleteket bocsát ki és törvénytervezeteket terjeszt be. A pártok és a politikai élet vezérei ezekkel az alkotmányosságot mimelő engedményekkel nincsenek megelégedve és így jugoszláviában változatlanul tovább tart a passzív rezisztencia. Legutóbb a horvátok mutattak már valamennyi hajlandóságot arra, hogy a kormánnyal megvezessenek, de ezek a tárgyalások mégsem vezettek eredményre.

Most a belügyminiszter választójogi törvénytervezetet nyújtott be a szkupstinához és a politikai pártok szabad működésére vonatkozólag is törvényjavaslatot nyújtott be, de ezek a tervezetek sem olyanok, hogy a szemben álló ellenzék megelégedjen.

A javaslat alapján véve alig különbözik az eddigi pártalakítási törvénytől és most is olyan súlyos feltételeket állapít meg, hogy

politikai párt jugoszláviában csak abban az esetben alakulhat, ha a hatóság a pártalakítást támogatja.

Az országos listát a hatóság például csak abban az esetben fogadja el, ha azt az ország összes kerületeiből kerületenként legalább is harminc választópolgár ajánlja. Végleges pártnak pedig a hatóság csak azokat a pártokat tekinti, amelyek az

egyes kerületek felében szavazatot nyertek. A módosított törvény végül előírja, hogy az egyes pártszervezeteknek és vezetősegeknek népeseknek kell lenni. A pártnak legalább százhatvan kerületben kerületenként legalább is harminc tagu pártbizottságot kell alakítania.

Ezek mellett a feltételek mellett a jugoszláviai politikai pártok működése szinte lehetetlen és a pártalakítás új formája csak legfeljebb arra jó, hogy a jugoszláv kormány a külföld felé dokumentálni tudja, hogy a politikai pártok „szabad” működésének nincs akadálya.

Változások a francia diplomáciai karban

Páris, november 23.

A francia diplomáciai karban nagyszabású változtatások vannak folyamatban. Így Paul Claudel, a híres költő-diplomatát, aki sokáig Japánban teljesített szolgálatot, legutóbb pedig a washingtoni követ tisztjét látta el, visszahívták, azzal az indoklással, hogy nem elég mozgékony. Beaumarchais római követ saját maga kérte felmentését, aminek a kormány helyet adott. Fleuriot londoni követ elérte a korhatárt és nyugalmába megy. Az ő helyét valószínűleg Flandin, volt pénzügyminiszter foglalja el, Washingtonba Paul Claudel helyébe Germaine Martint, a jelenlegi kormány egyik tagját nevezik ki, akinek miniszteri tárcáját Bonnet, a strezai konferencia volt elnöke kapja. Mindezek az áthelyezések, illetve visszahívások végrehajtás alatt vannak.

FORUM MOZGÓ BRASSÓ

PREMIER!

Csüőriőkön, november 24-én.

PREMIER!

PAUL WEGENER

világdrámája, első beszélőfilmje

RÉMLÁTOMASOK

POE EDGAR
ÖNGYILKOSOK KLUBJA

című novellája nyomán

A filmben szerepelnek:

gyilkos, detektív, újságíró, öngyilkosok, örültek, egy fekete macska.

HIREK

— GRÜNFELD VILMOS EMLÉKÉRE. Az a zsúrtársaság, melynek Grünfeld Vilmosné urnő tagja volt, az elhunyt Grünfeld Vilmos emlékére koszorúmegváltás címén 800 lejt adományozott jótékony célra. Ez összeget is a munkanélküliek javára fordítjuk.

— Ez aztán a politika. Csikszeredáról jelentik: Megirtuk, hogy a Csik és az udvarhelymegyei mezőgazdasági kamarákat feloszlatták és a vezetést 24—24 tagból álló interimár bizottságra ruházták át. Ezzel kapcsolatosan ma érkezett le a csiki mezőgazdasági kamarához az újabb választásokig kinevezett interimár bizottság névsora. Ez a névsor méltán keltett felháborodást a megye tiszta székely lakossága között. A 24 interimár tagból 18 román. A megye 96 százalékos magyar lakosságát pedig hat olyan magyar tag képviseli, akik a múlt választások alkalmával a kormány érdekében exponáltak magukat. Feltűnő, hogy a névsorban olyan intellektuel románok neve szerepel, akik a mezőgazdasághoz nem is konvitanak. A gazdagok nagy része Békásról és Tölgyesről kerül ki. Alcsik teljesen képviselő nélkül maradt. A miniszter által kinevezett interimár bizottság névsora igazolja, hogy a székelyföldi mezőgazdasági kamarákat tisztán politikai okokból oszlatták fel, mert meg kellett íratni a választási korteseket s erre más módot úgy látszik nem találtak.

— MÍLYEN IDŐ VÁRHATÓ. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint erősen felhős idő várható, amely délen és nyugaton esőzettel folytatódik. Egyébként a hőváltozás lényegtelen.

— Rokonszomszósági intézet. Párisban új módszerét találták fel a kenyérgyártásnak. Vállalat alakult, amely „rokonokat” kölcsönöz esküvők és temetések alkalmával. A kölcsönvett rokonok a díjazás szerint előklőbbek, vagy kevésbé előklőbbek. Vannak olyan elszegényedett arisztokraták, akik napibér ellenében összes kintutestéseikkel a mellükön kivonulnak a családi ünnepekre és ott a közeli rokon szerepét játsszák.

Vége sikerült a csodálatos Magyar Puszta filmet megcenzuráztnak, melynek címe: „MEGSZÓLALT A SZIVEM”

Ebben a filmben látjuk a Hortobágyi pusztát, méneseket, magyar énekek, táncok és festői viselet. — Főszerepben: Alpár Gitta, Gustáv Fröhlich, Halmay Tibor stb. — Zenejét szerzte: Brodszky Miklós. — Bemutatja csütörtökön november 24 től az **Astra Apolló Mozgó, Brassó.** Telefon: 564.

— FELVAGTA EREIT A KISDIÁK, MERT INTŐT KAPOTT. Budapesti jelentik: A Szent László-téri elemi iskolában az egyik 12 éves gyerek az illemhelyen rozsdás zsebkészével felvágta az ereit, mert intőt kapott. A mentők a kórházba szállították a gyermeket, a kinek az állapota válságos. Az eset tanügyi körökben nagy feltűnést és megdöbbenést keltett.

— Új módszer a holttest konzerválására. A most Newyorkban élő Giovanni Arcieri olasz orvosnak sikerült új módszert találnia a holttestek konzerválására. Az új eljárás szerint a holttestet nem mumifikálják, hanem „marmorizálják”, vagyis márványszerű testté alakítják át. Ez az eljárás állítólag lehetővé teszi a test, illetve a bőr eredeti színének a megőrzését is.

— Hatvankét gazda inkább ül, mert nem tud 100 lejt fizetni. Nagyváradról jelentik: Szerdán hatvankét köröstarjáni gazdálkodót kísérték be a nagyváradi ügyvédség fogházába, hogy a tilosba terelt iószaik miatt a száz lejes bírságnak megfelelő kétnapot leüljék. A parasztok bejelentették, hogy még husz lejt bírságot sem tudnának fizetni, olyan nyomorban vannak.

— Csikszeredán is lesz antirevizionista gyűlés? Csikszeredáról jelentik: Csikmegyében az utóbbi napokban olyan hírek keltek szárnyra, hogy a revízió ellen tüntető bukaresti diákok a Székelyföldre készülnek, ahol elsősorban Csikszeredát fogják meglátogatni.

— Ködfejlesztő készülék. Franciaország pas de calaisi departementjében Pétain marsall és az első francia hadsereg vezérkarának jelenlétében nagy sikerrel próbálták ki az új ködfejlesztő készüléket, amely repulótámadások elleni védekezésül szolgál. Tizennégy géppel harminc hektár területen, egy kilométer szélességben borították be köddel az egész környéket.

— Bosszu az orvos ellen. A prágai cseh sebészeti klinika asszisztense, dr. Cizler ellen a kórház előtt revolveres merényletet követett el Karl Maurenz sófőr. Az orvos csak könnyebben sebesült meg. A merénylet kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy azért akarta megölni az orvost, mert rosszul kezelte és nyomorékká tette.

— SZÁTMÁRI BETÖRŐ BRASSÓI VÉDELŐSZERELÉSE. A brassói rendőrség letartóztatta Kiss Imre szatmári származású fiatalembert, aki a város környékén több betörést, tolvajlást és zsebtolvajlást követett el. Kiss Imrét még két társával, Fekete Géza és Kovács Károly bűnözőkkel egyetemben átadták az ügyészségnek.

— Négy esztendő huza-vona után felmentettek negyven magyarpartai vádlottat. Csikszeredáról jelentik: A visszaélésektől hemzsező 1927-es liberális választások alkalmával a magyar párt csikmegyei intézőbizottsága a visszaélések sorozata miatt feljelentést tett Gábor György csikszatmári főszolgabíró ellen. Az ügyet 1929-ben tüzték tárgyalásra, amikor az általános amnesztia rendelet megjelent. A feljelentők látták, hogy az ügy amnesztia alá esik, visszavonták a főszolgabíró elleni feljelentéseiket, mire Gábor György jelentette fel az intézőbizottságot hamis vád címén. Négy esztendőn keresztül idézték az intézőbizottság negyven tagját tárgyalásra, miközben a magánvádló is több ízben visszavonta a vádat, de a törvényszék hivatalból folytatta. Ma került újból tárgyalásra az ügy. Az ügyész és a vádlottak képviselői újból kérték az eljárás megszüntetését, mire a törvényszék rövid tanácskozás után azon a címen, hogy a vádnak nincs alapja, felmentette a magyar párt negyven tagú intézőbizottságát. Az ítélet jogerős.

— HALÁL AZ ÍRÓASZTAL MELLETT. Hétfőn este a brassói vasúti központi hivatalban hirtelen halálest történt. Bács Adalbert 36 éves vasúti tisztviselő az egyik irodai szobában, íróasztala fölé hajolva, hirtelen ki-szenvedett. A hivatalnok már hosszú ideje szívbjában szenvedett és hirtelen halálát is ez a régi betegsége okozta.

— Két évi eredményes tevékenység után elfogták a dicsőszentmártoni betörőt. Dicsőszentmártonból jelentik: Veszedelmes besurranó tolvait szerelt le a dicsőszentmártoni rendőrség. Egy rovtmultu mechanikus éppen zsákmánnyal megrakódva távozott özv. Stanné lakásának pincéjéből, amikor az egyik rendőrkömiszár észrevette, lefűlelte és a rendőrségre kísérte. Itt részletes kihallgatásnak vették alá s a betörő elmondotta, hogy már két éve működik. Dicsőszentmártonban és környékén. Ő volt az, aki behatolt az azóta elhunyt Landau Mór lakására s onnan nagymennyiségű értéktárgyat vitt el, ugyancsak ő tört be a napokban Pethő László irodatiszthez, ott azonban megzavarták és kénytelen volt zsákmány nélkül az ablakon keresztül kerekedni. Vallomása szerint a munkanélküliség és borzalmas nyomora készítette bűnre.

— Dicsőszentmárton megint új pénzügyigazgatót kap. Dicsőszentmártonból jelentik: Kisküküllőmegyében átlag minden évszakban változik a pénzügyigazgató. Tavasszal, majd nyáron alig néhány hetes ittlét után menesztették a pénzügyigazgatót, s most, az ősz beálltával ismét újabb kinevezés történt. Eszerint Kisküküllőmegye pénzügyigazgatóságának élére dr. Alzner János volt pénzügyminiszteriumi tisztviselőt helyezték. Dr. Alzner néhány évvel ezelőtt már teljesített Dicsőszentmártonban szolgálatot és ebből az időből mindenki szívesen emlékszik vissza a pénzügyigazgatóra, aki rövidesen ismét elfoglalja helyét.

— Futballegyesület kényszerregyezsége. Már a futballegyesületek is bekerülnek a kényszerregyezség rovatába. A bécsi BAC (Brigittenauer Athletik Club) kényszerregyezségi eljárás megindítását kérte. A klub passzívai 90.000 shillinget tesznek ki. Aktívai fejében 65.000 shillinget jelentettek ki, bár a klub vagyonát a valóságban nem ér 15.000 shillinget sem.

— Brassói hírek. A brassói törvényszék Artz András utazót, aki az aradi Hamert Eida cértől több ezer leire rugó összeget sikkasztott, egy havi fogház büntetésre ítélte. Artz dr. Márculescu ügyvéd után megfellebbezte az ítéletet. — A brassói ügyvédségre ma sürgőn érkezett a galaci ügyvédségtől, amelyben Vasile Stanislav rovtmultu egvánt körözik. Stanislavot lopás miatt egy évi fogházra ítélték a büntetés elől azonban megszökött és a jelek szerint Brassó környékén bujkál. Ugyancsak sürgőnybeli körözés érkezett Sandu Ioan galaci lakos ellen, aki november hatodikán megölté Costica Tepdort s a gyilkosság elkövetése után Brassóba szökött. Mindkét esetben erőves nyomozás indult a szökevények kézrekerítésére.

— ELFOGTÁK A SZÉNKERESKEDEŐ BETÖRŐT. Budapesti jelentik: Hirt adtunk arról, hogy Winter Hermann szénkereskedőnél betörők jártak. A rendőrség rövid nyomozás után letartóztatta Szabó Ferenc inast és két társát. A letartóztatottak töredelmes vallomást tettek. A Wertheim-szekrényhez átkulcsot készítették. Az elemelt készpénzt és ékszereket a rendőrség hiánytalanul megtalálta náluk.

REUMA
FÁJOS LÁBAK
ÉRELMESEDEDES.

Ismét

A Romlott Vér

A legtöbb betegség alap oka a romlott vér. Álmatlanság, migrén, ájulások, érelmeszesedés, köszvény, reuma, idegfájdalom, zsába, szciatik, köképződés, vese lob, bőrgyulladás: mindannyi folymánya a vér romlottságának. Ez okozza a gennyes lábszárba-jokat, melyek a gennyes tályog és a flébit következményei. Ennek tulajdoníthatók a legtöbb női betegségek. De miért remegünk s veszítjük el reményünket, midőn a tudomány megáldott bennünket a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) gyógymóddal?

Ez egy gyógyító energia ez a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) ez a vérmegújító módszer, amely csodákat mivel s kiérdemelte az egész orvosi kar elismerését.

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Laboratoire L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképvisele: Jules DILLAN, Bukarest, 4. Strada Pitar Moş.

A tükör elárulja Önnek...
milyen csodás változáson ment át az arcbőre.... ha
RICHARD HUDNUT
készítményeket használ!

Arc krémek, amelyek életet adnak, fiatalságot az arc-bőrnek, puderek a legkülönbözőbb árnyalatokban szőkék, Tizianvörösek, barnák és feketék számára, ruzsok minden színben — specialisták kreációit, a legkiválóbb anyagból — ezt nyújtja Richard Hudnut. A hölgyek, akik e készítményeket használják, azonnal megállapítják a különbséget. Az arc bőr napról napra finomabb lesz, bársonypuha és az üdeség, amely annyira vonzó, sugár-zik az arcról.

RICHARD HUDNUT
NEW-YORK • PARIS

Brassóban

a Kórház-utcában, lakás-nak (2 szoba, konyha) vagy irodának (3 szoba) alkalmas helyiség

kiadó.

Azonnal beköltözhető

Felvilágosításokat a B. L. kiadóhivatala nyújt.

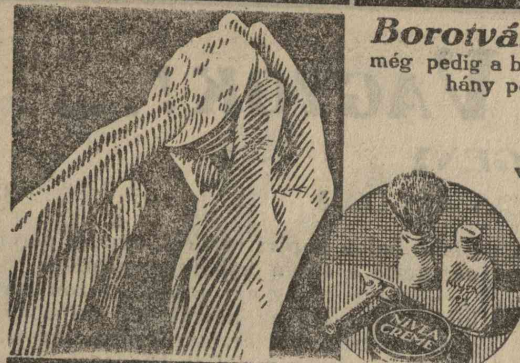

Erdőkitermelési engedélyek

(Bukarest) A földművelésügyi minisztérium 241725 számú végzésével a Nagyalma, Középalma, Kisalma, Cib, Gód, Nadastia és Tekerő községek területén lévő erdősekeket, amelyeket Hunyad megyéből átkapcsoltak Alsófehérmegyébe, a Szászváros székhellyel rendelkező Marosvölgyi erdőjárásból az abrudbányai erdőjáráshoz osztotta be. Ugyanide osztották be könnyebb adminisztráció címén a Zalatna, Valea-Dosului és Trampeale községek területén fekvő erdőket is, amelyek eddig a gyulafehérvári erdőjáráshoz tartoztak.

A 243383 számú végzéssel a minisztérium a következő erdőkitermelési terveket hagyta jóvá: Betegh Sándor örököseinek a tordamegyei Sanger községben lévő 64 hektár 9600 négyzetméternyi erdejét, három szériában. Morar Augustin és társainak a kolozsmegyei Dárza-erdőben lévő 86 hektár 4500 négyzetméternyi területét. Eliseni község református egyházának az udvarhelymegyei Stejeris-erdőből 7 hektár 3369 négyzetméternyi területét. Neciu Veronica és Vasile 3 hektár és 8000 négyzetméternyi területét a kolozsmegyei Batrana-erdőben. Ugyanott Buzgar György hasonló nagyságú erdő-

részének kitermelését. Fodor Ferenc 7 hektár 3200 négyzetméter területét a háromszékmegyei Stejeris-erdőben. A háromszékmegyei Zsiros-erdőben 5 hektár 2500 négyzetméter területre, amely az Otuz S. A. favállalat tulajdonát képezi. A brassómegyei Dealul Popicestilor nevű erdőben 8 hektár 6300 négyzetméternyi területre, amely Popica Victor Gherase tulajdona. A kolozsmegyei Batrana-erdőben Marinca Joan tulajdonát képező 7 hektár 6100 négyzetméter területre. Ugyanott 7 hektár 6200 négyzetméterre Neciu György tulajdonára.

Borotválkozás előtt

még pedig a bőr beszappanozása előtt (legajánlatosabb néhány perccel előtte) dörzsölje be bőrét jól a

NIVEA - CREME vagy NIVEA - OLAJ

nevelő bőrápolószerekkel. Ne vegyen tusolót, nehogy a szappanhab képződését megnehezítse. A bőr rugalmas lesz, a szakáll megpuhul, könnyebb lesz a borotválkozás; Ön nem fog többet vörös, repedezett foltokat észlelni bőrén.

Nivea-Creme: Lei 16.- - 72.-, Nivea-Olaj: Lei 55.- 85.-
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Évi 500 ezer lej jövedelemig csökkenteni, a nagyobb jövedelmeknek emelni fogják a globális adót

Az új építkezések adókedvezményeit revízió alá fogják venni

(Bukarest) A most megnyílt parlamenti ülészakban Madgearu pénzügyminiszter több általános fontosságú törvényjavaslatot készült benyújtani. Többek között a parlament elé kerül a globális adótörvény módosítása is. Hír szerint eredetileg arról volt szó, hogy ezt a nem nagy népszerűségnek örvendő és már többször megszüntetésre kizemelt adómentet teljesen eltörlik és az így várható kincstári jövedelemesőkkel ellensúlyozására felmentek volna az egyenes adókat. De a bizottságoknak ezt a javaslatát a miniszter nem fogadta el, azzal a megokolással,

hogy az egyenesadók felemelése sokkal nagyobb elkeseredést váltana ki esetleg az ország lakosságából, mint amilyen örömmel fogadná a globális adó eltörlését. A miniszter arra is hivatkozott ezzel kapcsolatban, hogy ma, amikor az egyenesadóbevételek is állandóan csökkennek, nagyon kétes, hogy a globális adó eltörlése esetén megjavulna az állam adóbevétele.

A globális adó tehát megmarad. Ezzel szemben arról van szó, hogy az adókulcsot megváltoztatja a kormány. Hír szerint az 500 ezer lej jövedelemig a glo-

bális adó kivételi alapját a jövedelem arányában egészen 50 százalékgig csökkenteni fogják, viszont a félmilliónál nagyobb évi jövedelemnél a jelenlegi adóalap megmarad, sőt esetleg nagyobb is lesz a mainál.

Törlésült helyről származó hírek szerint Madgearu pénzügyminiszter egy másik törvényjavaslatot is készült beterjesztetni a parlamentben a házádi revíziójáról. A javaslat megszorító jellegű és csökkenteni akarja az új építkezések részére biztosított adómentességi kedvezményeket.

A pénzügyminisztérium nem tágit: a pálinka forgalmi adója 16 és fél százalék marad

Ellentét a külföldi utánvételes csomagok ügyében a Banca Nationala és a posta között

Temesvár, november 23.

Jelentette a B. L., hogy a rum, likőr és pálinkák forgalmi adóját a pénzügyminisztérium 2,2 százalékról 16,5 százalékra emelte. Ugyancsak azt is közöltük, hogy ebben az ügyben küldöttség ment Bukarestbe, amely ott kimutatta, hogy a forgalmiadó felemelése törvény- és alkotmányellenes, mert az új szesz törvény kimondja, hogy újabb illetekeket csak új törvénnyel lehet kivetni.

A delegáció tagjai Steuer Kamil, a szeszipari szindikátus elnöke, Fróniusz nagyszabasi szeszgyáros és Endre Károly, a temesvári szindikátus titkára Bukarestben Bogdanescu vezérigazgatónál interviuáltak, aki kijelentette, hogy

a forgalmiadó felemeléséről szóló rendeletet nem vonják vissza

és legfeljebb csak arról lehet szó, hogy a szesz törvény hivatkozott paragrafusát módosítják meg úgy, hogy a forgalmiadó rendelet ezzel a módosított paragrafussal összeütközésbe ne kerüljön.

A szeszipari szakma ezt a merev minisztériumi álláspontot nagy elkeseredéssel vette tudomásul. Endre Károly, a Kereskedők Egyesületének főtitkára egyébként Bukarestben beszélgetést folytatott a Crisovelonai palotában Macu miniszteri vezérigazgatóval is, aki az országos devizaellenőrző hivatal főnöke és nála az utánvételes csomagok ügyében interviuált, amelyekről a B. L. megírta annak idején, hogy nem akarja sem a vám, sem a posta azokat kiadni. A vezérigazgató kijelentette, hogy

a karácsonyi vásárra való tekintettel a Banca Nationala engedelmet adott ahhoz, hogy ezeket a külföldi utánvételes csomagokat a kereskedők november tizenötödiktől december elsejéig kiválthassák és átvehessék.

Endre Károly titkár azt is felpanaszolta, hogy ezeknek a csomagoknak a kiváltása

Tárgu Muresen a P. Regele Frdinand 36 szám alatti

Központi Szálloda, Étterem és Bodega azonnal kiadó.

Értekezni: Tárgu-Mures, Str. Morii (Malom-u) 6. Szabó Sándor elnökkel.

UJABB

BUTOR-
ÁRREDUKCIO

SZÉKELY
ÉS RÉTI

Butorgyárban

BRASSÓ
BUKAREST

MAROSVASARHELY

GRAND-HOTEL
BUKAREST

K Ö Z P O N T

GRAND-HOTEL
ÖNNEK SZOL-
GÁLNI AKAR

GRAND-HOTEL
MINDEN BIZONY-
NYAL KIELÉGITI

GRAND-HOTEL
BUKAREST

MEGNYILT!
MEGNYILT!
MEGNYILT!
TRITSCH POLDI
SPORT-ÉSDIVATÁRUHÁZA
Kolostor utca és Weisz Mihály-utca sarok

Gryfiat
LEGBIZTOSABBAN
LEGYÖZI A
**NEVRALGINE
JURIST**

ARTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADAR

38

Tehát először Würtemberger hordár látta magát a Kurfürstendamm sarkán vára-
kozni, megfigyelte magát, amikor találko-
zott Kroner Elzával. Ezt kérem nem le-
het letagadni, mert Würtemberger meg-
bizható tanu. A bíróság neki fog
adni, még akkor is, ha én arra hivatko-
zom, hogy ott nagy a forgalom és Wür-
temberger bácsi már közel jár a hetven-
hez. Tehát ezt a találkozást egyszerűen
bevalljuk. Azt fogjuk mondani, hogy én
ott állt ugyan, de nem Kroner Elzát várta.
Megértette? Ha a bíróság felteszi a kér-
dést, hogy kit várt, akkor eleinte ne vála-
szoljon és később szégyenlősen mondja
azt, hogy egy nőt várt. Hogy milyen nőt?
Megint szégyelni fogja magát és lesütött
szemekkel bevallja, hogy oda állt a Kur-
fürstendamm sarkára, mert ott jól lehet
nőkre vadászni. Megértettük kérem? Na
ezzel végeztünk is Würtemberger bácsi-
val. Most menjünk tovább.

Belenézett a jegyzeteibe.

Na igen, itt van Gerhardt doktor vallo-
mása, aki állítólag látta magát Kroner
Elzával együtt a Potsdamer Platzon.
Rendben van, semmi kifogásunk ellene.
Maga találkozott Kroner Elzával, elki-
sérte egy darabig és közben akár minden
lépésre találkozhatott Gerhardt dokto-
rral. De ne felejtse el megmondani, hogy
maga köszönt először. Érti? Ez fontos.
Na menjünk tovább. Most következik
Wertstein cégvezető vallomása, az autóból
látta magukat és esett az eső... hm... ez
nem jó, ezt letagadjuk. Csak halálraosztott
emberek nem tördönek a ruhájukkal. A
Grünwald-i uton nyolcvanas sebességgel
rohannak a kocsi. Közben megérdeklőd-
tem, Wertstein cégvezető egy Mercedesen
jött Berlinbe. Lát egy összefonódott sze-
relmes párt, utólag hallja Kroner Elza
eltűnési históriáját, a dátum stimmel,
egyszerű szereplési viszketegség részről,
hogy ő állítólag látta magukat... na ki
van még?

A teletömött irattáskájából előhuzott
egy írást, gyorsan átfutotta és aztán újra,
kedélyes arccal fordult hozzám:

— ... hát itt van az állítólagos korona-
tanu, mi is a neve? Bergsteiger Félix...
hát ez egy kemény falat... ez felvette ma-
gukat a kocsijára, elvitte aztán magukat
a Grünwald-i erdőig... ebben nincs sem-
mi, ha akarja letagadja, ha akarja be-
vallja. De maga megtette azt az ügyetlen-
séget, hogy amikor az a Petics szorongat-
ta magát, akkor felkereste azt a kocsi-
t és elhelyezte, mint segédraktárnokot a
drezdai fiókvállalatuknál... hát ez igenis
súlyos dolog... mert, ha maga ártatlan, ak-
kor miért helyezi el pont ezt az embert,
aki magukat az emlékezetes délutánon
szállította, nem igaz? Erre mit válaszol-
unk? Először is, nem maga helyezte el
ezt az embert, hanem ő jött és könyör-
gött, sirt, letérdelt, a családjára hivatko-
zott, hogy éheznek és hogy az ócska traga-
csával már semmit sem tud keresni...
hogy honnan ismerte: nevetséges, maga
egy jó állású ur, vezérképviselő, magához
százával jöttek az emberek állást keres-
ni. Most még hátra van az a kérdés, hogy
letagadjuk-e az egész fiakkertárazást,
vagy sem? Erről még külön beszélünk.
Na aztán az erdő, aki látta magukat az
erdőben. Már az első percben elhatároztam,
hogy ezt merőben tagadni fogjuk.
Az eső esett és ilyenkor magának egy
hölgy kíséretében semmi keresnivalója
nincs az erdőben. Ezt tagadjuk. Érti?
Minden körülmények között mereven ta-
gadjuk. Ha az erdőőr megesküszik, maga
eskü alatt tagad. Csak akkor hajlandó
vallalni, ha az erdőőr egy fényképet mu-
tat fel, amelyen magukról felvett.

Megint belenyúlt a táskájába, egy

ujabb balon papírt vett elő, egy fél percig
nézegette s aztán újból belekezdett:

— ... ami pedig azt az alibi bizonyítási
kísérletet illeti, az nevetséges, mi a tár-
gyalásra hívjuk az összes asztaltársasá-
gi tagokat és ott majd én kérdezek. Isme-
rem én az ilyen dolgokat, a detektív meg-
félemlítette őket és azok aláírtak minden
nyilatkozatot, majd meglátja, amikor a
tárgyalás alkalmával és ...határozott
hangon megkérdelem azt a... hogy is hív-
ják... Renz urat, hogy: uram, egy ember
élete függ a maga vallomásától, hajlan-
dó-e eskü alatt vallani, hogy a vádlott
nem volt a kávéházban hétfő délután?
Majd meglátja, hogy ingadozni kezd és
a bíróság elutasítja a vallomást. Gyakor-
lat kell ehhez a mesterséghez uram, hig-
ye el. Most még hátra van a Wannsee
melletti merénylet kérdése. Hát ez egé-
szén világos eset. Maga megtalálta a ko-
csiban Petics revolverét, zsebre vágta,
aztán mikor felfelé mentek a hegyoldal-
on, vissza akarta neki adni, de ez a sze-
rencsétlen ember félreértette a mozdula-
tát és magára rohant. Dulakodás köz-
ben pedig a revolver véletlenül sült el.
Először azt hittem, azt fogjuk vallani,
hogy öngyilkosságot akartunk elkövetni,
de ez nem jó, miért akartunk volna öngy-
ilkosok lenni? Nekünk erre semmi
okunk nem volt. A többi kérdésre még
csak válaszolni sem érdemes... Miért me-
nekiült a merénylet után Gertrud Paula
urhölgyhöz? Mert a szeretője volt. Ne-
vetséges, hova meneküljön az ember, ha
nem a szeretőjéhez. És az a levél, amit
Petics talált, hogy maga öngyilkosságot
akart elkövetni? Ott ki kell találnunk va-
régiben valami párbaja? Na látja, majd
iamit.

(Folytatása következik)

Henne L'ORIENTOL

régi és utólréhetetlen hajfesték
Vezérképviselő Románia részére
és eladási lerakat

„Parfumeria Lilas“

Bukarest, 37 Strada Smărdan 37.
Telefon 3 78 55.

Ajánlatokat kívánatra vidékre is küldünk.

MINDENÜTT KAPHATÓK

már a

Brassói Lapok

könyvnaplárjai

Nagy Regélő naptár Lei 25
Családi naptár . . . 25

A „NEPUJSÁG“ NAPTÁRAI
Kis Regélő naptár Lei 16
Gazda naptár . . . 16
Előjegyzési naptár 25

Postai rendeléseket csakis a pénz
előleges beküldése esetén eszköz-
lünk, portóra még külön 5 Lei kül-
dendő be. — Vízonteladók megfe-
lelő árkedvezményben részesülnek

Bukarestben naptáraink minden
újságelárusító helyen kapható.

A Brassói Lapok Könyvosztálya

Körmendi Ferenc regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kézezer kézirat között
első díjat nyert!

550 oldal. Ára: Lei 177.—

Kapható a
Brassói Lapok
Könyvosztályában

FIBRA

RUHANAGYÁRHÁZ

BRASSÓ, KAPU-UTCA 50 SZ.

Tulzsufolt raktárunk miatt az alanti egysé-
gárakban csupán 10 napig árulunk nov. 21-től dec. 1-ig:

Férfi öltöny Lei 650-750-850 és feljebb

Férfi ulster ^{dublé} ^{szövet} Lei 750-850-950 és feljebb

Gyermeckruha 3-6 ig Lei 240-260-350 és feljebb

Gyermeckruha 6-10-ig Lei 285-325-380 és feljebb

Női ruha tweed . . . Lei 320 egységár

Női ruha poplin . . . Lei 420 egységár

Női ruha gyapju . . . Lei 590 és feljebb

valamint mindennemű férfi, női és gyer-
mek ruházati cikk hallatlanul olcsó árban

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vételezés-eladás

Eladó, vagy bérbeadó mező-
gazdasági szeszgyárak, finomí-
tóval, modern berendezéssel,
földbirtokkal, lakásokkal és is-
tállókkal. Érdeklődni: Banca
Comerciala și Agricol, Sft.
Gheorghe, Cuza Voda 16.

Eladó kisebb családi ház, üz-
lethelyiséggel, udvarral, mel-
lékhelyiségekkel együtt, jó for-
galmu helyen. Értekezni: Be-
novits Jenő kereskedőnél, Bras-
só, Raktárház-utca 21. 19900

Szerdától, 1 hó 23-tól kezdve

raktár likvidálása

miatt üzleti könyvek, le-
veleborítékok, iskolai
füzetek és más papir-
árak kaphatók

Árusítási idő naponta 10-11-ig.

BRASSÓ, LOPIAC 4.

az udvarban.

Útadó Bodega

Eladók teljes bodega fel-
szerelést, együtt és egyen-
ként is. Jégkészítők, hen-
tesáru felvágógép, gáz-resó
kiszátlók, székek, ste-
lazsi, pult, edények, sa-
vanyúságok, ugorka, go-
gonal, doci szalámi, szar-
diniák, méz, befőtek stb.
Köptné, Brassó, Szent-
János-utca 17.

ÜZLETBERENDEZÉS, pult
és polcok eladók. Felvilágosi-
tást adnak Brassó, Cal. Victo-
riei 44., borbélyüzletben.

Allást keres

Fiatalkorú állást keres,
bármikor belépésre. Vám és
kereskedelmi örléshez értek.
Petila Simon, Aradgáj, Str.
General Dodo 51. 19895

Allást nyer

Jól főző mindenkes Preda-
kerestetik. Házastársak elő-
ben. Cim: 19897. szám alatt
brassói kiadóban.

Lakás

Két szoba, konyha, fürdő-
szoba olcsón kiadó. Brassó, Fel-
sőfőny-utca 54.

Szítás-utcaiban 2 szoba, kon-
ha, fürdőszobával, minden
lékhelyiséggel azonnal ki-
adó. Cim: Brassó, Közép-utca
57.

Tiszta, különbejáratú,
ágyas butorozott szoba
Új-utcaiban december 1-re
adó. Cim: Brassó, Közép-
57.

Kelengyék monogramma-
sát és mindenféle himzés-
csón vállalkoz. Kovács
Brassó, Hirsch-utca 19
em.

ZILAHY LAJOS

A LÉLEK KIALSZIK

c. regényével újabb hatalmas alkotással gyarapította eddigi munkáinak sorát.
ATHENAEUM KÖNYV ÁRA KÖTVE 60' - LEI.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában